

İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TEK CİNSİYETLİ EĞİTİM MODELİNE BAKIŞI (SİİRT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

İlyas Erpay*
Necati Sümer**

Öz

Bu çalışma Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri üzerine yapılmıştır. Amaç, tek cinsiyetli eğitim modelinin ilahiyat öğrencileri tarafından nasıl görüldüğüdür. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile fakülte öğrencileri arasında rastgele farklı sınıflardan örneklemler alınmıştır. Buna göre Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri çoğunlukla tek cinsiyetli eğitim modelinden yana olduklarını ifade etmişlerdir. Bu modelin fakülte öğrencileri açısından yararları olduğu gibi sınırlılıkları da tespit edilmiştir. Fakat genel görüş, karma eğitimin tek cinsiyetli eğitim modeline göre sınırlılıklarının daha fazla olduğu yönündedir. Tek cinsiyetli eğitim modelinin öğrencilerin akademik, duygusal ve kişilik gelişimine katkısı anlamlı bir veri sunmamakla birlikte öğrencilerin kendilerini bu modelde daha rahat ifade ettikleri bir gerçek olarak ortaya çıkmıştır. Tek cinsiyetli veya karma modelin öğrencilerin psiko-sosyal gelişimi ve akademik başarısına katkısını ölçme anlamında Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi örneğinde yapılması alanında özgün sayılabilecek bir çalışma giri-

* Dr. Öğrt. Üyesi, Siirt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Din Eğitimi Anabilim Dalı, ilyaserpay@hotmail.com, orcid.org/0000-0003-2350-6998

** Dr. Öğrt. Üyesi, Siirt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı, necatisu-merr@gmail.com, orcid.org/0000-0002-7875-667

şimidir. Bu çalışma ile hem Siirt hem de ilahiyat fakültelerinin tek cinsiyetli modele bakış açısı bir ölçüde ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Din Eğitimi, İlahiyat, Eğitim, Karma Model, Tek Cins Model, Siirt.

Abstract

A Study of The Faculty of Theology View to One-Sex Education Model (Siirt University Example)

This study was carried out on the students of the Faculty of Theology of Siirt University. The aim is to see how the one-sexed education model is seen by the students of theology. In the questionnaire, cross-analysis evaluation technique was used to evaluate the data. According to this, the students of the Faculty of Theology of Siirt University stated that they were in favor of a one-sex education model. This model has benefits for faculty students as well as their limitations. However, the general view is that the mixed education is more limited than the one sex education model. Although the contribution of single gender education model to students' academic, emotional and personality development does not provide any meaningful data, it has emerged as a fact that students express themselves more easily in this model. It is a study initiative that can be considered as original in the field of the study of the Faculty of Theology of Siirt University in terms of measuring the contribution of single-sex or mixed model to students' psychosocial development and academic success. With this study, the point of view of both Siirt and theology faculties to the single-sex model was tried to be revealed.

Keywords:

Religion Education, Theology, Education, Mixed Model, One-sex Education Model, Siirt.

GİRİŞ

Son yıllarda ülkemizde ilahiyat fakültelerinde ve imam hatip okullarında erkeklerin ve kadınların eğitimde karma ve tek cinsiyete dayalı eğitim modelleri tartışılır hale gelmiştir. Bu iki cins arasında fiziksel, zihinsel, duygusal ve kişisel özellikler bakımından farklılık vardır.¹ Ayrıca, öğrenme stratejilerini belirleyen unsurlardan birisi de cinsiyettir. Sosyal bilgiler

¹ Dilek Gençtanırım, *Eğitim Psikolojisi*, Edt. Şerife Işık 4. Baskı, (Ankara: Pegem Akademi, 2016), 271-279.

dersinde öğrenme stratejileri üzerinde yapılan bir araştırmaya göre erkek öğrencilere göre kız öğrenciler daha fazla öğrenme stratejisi kullandıkları ortaya konmuştur.² Eğitim modelleri her iki cinsin bu farklılıklarını dikkate alarak oluşturulmuştur. Bu modellerin birbirine göre yararları ve sınırlılıkları vardır. Hangi modelin daha ideal olduğu yapılan çalışmalarda farklılık göstermektedir. Bu modeller dünyanın farklı ülkelerinde siyasi erkin yönetsel anlayışına göre değişebilmektedir. Ülkelerin yönetim biçimleri, ekonomik durumları ve eğitime bakış açıları hangi modelin uygulanacağına dönük bir bakış açısı sunmaktadır.³

Türkiye’de eğitim modeli ilk, orta dereceli okullarda ve yükseköğretimde farklılık arz eden bir görünüm sergilemektedir. Çalışmanın alanı bağlamında yükseköğretimde ilahiyat fakültelerinde hem karma hem de tek cinsiyetli eğitim modeli uygulanmaktadır. Bu modeller fakülterlere göre farklılık göstermektedir⁴

Tek cinsiyetli eğitim modelini uygulayan fakültelerden biri de Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesidir. 2011 yılında kurulan Siirt İlahiyat Fakültesi eğitim öğretime başladığı günden beri tek cinsiyetli eğitim modelini uygulamaktadır. Uygulanan bu modelin karma modele göre çeşitli avantajları ve dezavantajları vardır. Öğrencilerin kendilerini hangi sınıf modelinde akademik, sosyal ve duygusal yönden rahat hissettikleri eğitimin kalitesi açısından önemli bir problemdir. Dolayısıyla bu çalışmada Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi örnekleminde öğrencilerinin tek cinsiyetli eğitime bakışları ele alınmaktadır. Siirt İlahiyat öğrencilerin kendilerini akademik, sosyal ve duygusal yönden tek cinsiyetli eğitim sınıflarında nasıl hissettiği bu çalışma açısından önemli bir sorunsaldır. Bu bağlamda fakültede tek cinsiyetli modele bakış açısını ortaya koymak için anket çalışması yapılmıştır.

Karma eğitim, erkek ve kız öğrencilerinin aynı okulda ve sınıfta eğitim öğretim gördükleri modeldir. Erkek ve kız öğrencilerin aynı okulda fark-

² Özkal, N., Çetingöz, D., Akademik Başarı, Cinsiyet, Tutum ve Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Sayı 46, ss:266, 2006.

³ Halit Ev, *Din Eğitimi*, Edt. Mustafa Köylü-Nurullah Altaş, 4. Baskı, (İstanbul: Ensar Yayınları, 2015), 281-286.

⁴ Suat Cebeci, *Din Eğitimi Bilimi ve Türkiye’nin Din Eğitimi*, 3. Baskı, (Ankara: Akçağ Yayınları, 2015), 135-153.

lı sınıflarda veya farklı okullarda farklı sınıflarda eğitim gördükleri model ise tek cinsiyetli eğitim modelidir. Türkiye’de milli eğitim kanunları çerçevesinde bazı durumlarda tek cinsiyetli eğitim sistemine onay verilmiştir. Türkiye’de Mili Eğitim Bakanlığı kanunlarda karma eğitimle ilgili kavrama yer vermiştir. Buna göre 1739 sayılı Mili Eğitim Temel Kanunu’nda karma eğitim hangi şartlarda olacağı ifade edilmiştir.

“2. Bölüm Madde 15 – Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkân ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir.”⁵

Bu maddeden anlaşılacağı üzere kanunlar karma eğitimin esas olduğu fakat zorunlu hallerde bazı okullarda tek cins eğitim sınıflarının oluşturulabileceğine yönelik açık kapı bırakmaktadır. Bu çerçevede gerek orta-öğretimde gerekse de yükseköğretimde karma sınıf modeli uygulanmakla birlikte tek cins eğitim modelinin de giderek yaygınlık kazandığı gözlemlenmektedir.

İlahiyat fakültelerindeki din eğitimi ile ilgili yapılan birçok bilimsel çalışmalarda karma eğitim ve tek cins eğitim konusu, genellikle alt konu olarak irdelenmiştir. Bu çalışmaların öncüleri Erdoğan Fırat’ın “Bir Eğitim Problemi olarak cinsiyet eğitimi”⁶, yine Fırat’ın, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri arasında yapmış olduğu “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problem Olarak Değerlendirdikleri Eğitimleriyle İlgili Konular”⁷ başlıklı çalışmasındaki bulgular seksenli yıllarda bir kısım ilahiyat öğrencilerinin karma eğitim taraftarı olmadıklarını göstermiştir. “İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin problemleri –Dicle Üniversitesi örneği” başlıklı Ejder Okumuş’un⁸ (2007) çalışmasında, ilahiyat fakültesinde kız-erkek ilişkilerinin gelişmekte olduğunu belirtenler oranı %24,4 iken, kız-erkek birbiriyle arkadaşlık kurmak istemekte, ama çevrenin buna engel olduğunu düşünenler oranı ise %43,9’dur. İki binli yıllarda, kız ve erkek öğrenciler arası ilişkilerin kolay ve

⁵ <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> Erişim (23-09-2018).

⁶ Erdoğan Fırat, Bir Eğitim Problemi Olarak Cinsiyet Eğitimi, *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1986, sayı: 3, s. 19-28.

⁷ Erdoğan Fırat, İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problem Olarak Değerlendirdikleri Eğitimleriyle İlgili Konular, *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1989, sayı: 6, s. 17-42.

⁸ Ejder Okumuş, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problemleri –Dicle Üniversitesi Örneği–”, *Değerler Eğitimi Dergisi* 5/13 (2007): 72.

rahat olması gerektiğini savundukları ve buna engel çevre baskısından şikayet ettikleri görülmektedir. Recep Uçar'ın (2017) "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Profili, Akademik Eğilimleri ve Aldıkları Eğitime İlişkin Memnuniyet Algıları (İnönü Üniversitesi Örneği)"⁹ başlıklı çalışmasında ise kız-erkek karışık bir sınıf ortamı istemeyen öğrenci kitlesi olduğu, karma eğitimin bazı öğrencilerde çekinmeye neden olduğu ve bazı öğrencilerin derse katılmama nedeni olarak karma eğitimi gösterdikleri tespit edilmiştir. Yine Ali Özenç'in (2017) "Son Sınıf Öğrencilerine Göre Beklentileri Karşılama ve Mesleki Hayata Hazırlamada İlahiyat Fakültelerinde Eğitim (Dicle Üniversitesi Örneği)"¹⁰ başlıklı çalışmasında öğrencilerin % 27'si karma eğitime devam edilmesi gerektiğini, % 57,3'ü eğitimin kız-erkek ayrı verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bakımdan çalışmamız kendi alanında özgün ve öncü niteliktedir. Çünkü tek cinsiyetli eğitim modelini derinlemesine ve diğer çalışmalardan farklı olarak ele almıştır.

1. METODOLOJİ

Öğrencilerin ilahiyat fakültelerinde tek cinsiyetli eğitim uygulamasına yönelik görüşleriyle ilgili bilgi edinmek amacı ile "Basit Tesadüfi Örneklem" yöntemi¹¹ kullanılarak hazırlanan bu çalışma, 2016-2017 öğretim yılı içerisinde tek cinsiyetli eğitim modelini uygulayan fakültelerden olan Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencilerine uygulanmıştır.

1.1. Problem

Eğitimde müfredatlar ve uygulamalar, genellikle öğrencilerin görüşleri dikkate alınmadan yetkili merciler tarafından doğrudan faaliyete geçirilmektedir. Öğrencilerin bu tür uygulamaları isteyip istemedikleri genellikle önemsenmeden, yeterli bilimsel çalışmalar yapılmadan veya yapılan çalış-

⁹ Recep Uçar, "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Profili, Akademik Eğilimleri ve Aldıkları Eğitime İlişkin Memnuniyet Algıları (İnönü Üniversitesi Örneği)", *İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 8/2 (27 Aralık 2017): 97-170.

¹⁰ Ali Özenç, "Son Sınıf Öğrencilerine Göre Beklentileri Karşılama ve Mesleki Hayata Hazırlamada İlahiyat Fakültelerinde Eğitim (Dicle Üniversitesi Örneği)", *International Journal of Kurdish Studies* 3/January (2017): 1-30.

¹¹ **Basit tesadüfi Örneklem Yöntemi:** Basit tesadüfi yöntemde örnekleme oluşturan her elemanın örneğe girme şansı eşittir (Büyüköztürk, 2012: 6).

malar dikkate alınmadan doğrudan uygulamaya konulmaktadır. Bu doğrultuda alınan kararlar, öğrenci merkezli olmadığından başarısız sonuçlar doğurabilmektedir. İlahiyat fakültelerinin geçmişine bakıldığında genellikle ilk yıllarda uygulanan eğitimin karma veya tek cinsiyetli oluşu, öğrencilerin kararına bağlı değildi. Bugünkü uygulama da bundan farklı değildir.

Mevcut durumda ilahiyat fakültelerinin çoğunluğunda karma eğitim yapılırken Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi örneğinde olduğu gibi 20 ilahiyat fakültelerinde tek cins eğitim yapılmaya başlanmıştır. Yapılan çalışmalara bakıldığında tek cins eğitim modeli uygulanan İlahiyat öğrencilerinin karma ve tek cins eğitim modeline karşı tutumlarını ölçek üzerinde inceleyen bir araştırma bulunmamaktadır. Bu amaçla yapılan çalışmada, tek cins eğitim modeli uygulanan ilahiyat öğrencilerinin, tek cins eğitime karşı olumlu veya olumsuz tutumları; tek cins eğitimin derslere, sınıf ortamına ve sosyalleşme üzerindeki muhtemel etkilerine yansımaları problem edinmektedir.

İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin problemleri, aldıkları eğitimle ilgili memnuniyet durumları, beklentileri gibi konularda bir dizi araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların bazılarında kısmi olarak karma eğitimin sorun olduğu konusuna değinilmiştir. Erdoğan Fırat, ilahiyat fakültesi öğrencilerinin eğitimle ilgili problemlerini tespit etmek için Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde 1981 yılında ve Dokuz Eylül İlahiyat Fakültesinde 1986 yılında bir araştırma yapmıştır. Buna göre Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğrencilerin %10'undan fazlası, Dokuz Eylül İlahiyat Fakültesinde ise kız ve erkek öğrencilerin %5'i bir arada eğitim görmeyen sakıncalı olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya göre aynı orandaki öğrenciler yine ayrı sınıf, ayrı Kur'an hocası, ayrı yemekhane, ayrı kantin talebinde bulduklarını beyan etmişlerdir.¹²

Ejder Okumuş, ilahiyat fakültesi öğrencilerinin problemlerini irdelediği çalışmasında, kız-erkek öğrenciler arasındaki ilişki düzeyini ele almıştır.¹³ Recep Uçar, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi İlahiyat Lisans Programı ve DKAB programı öğrencilerine yaptığı çalışmada öğrencilerin profili, akademik eğilimleri ve aldıkları eğitime ilişkin bir mem-

¹² Erdoğan Fırat, "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problem Olarak Değerlendirdikleri Eğitimleriyle İlgili Konular", *D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı VI, ss. 35, 1989.

¹³ Ejder, Okumuş, "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problemleri – Dicle Üniversitesi Örneği-" *Değerler Eğitimi Dergisi*, 5 (13), 2007.

nuniyet anket çalışması yapmıştır. Araştırmada karma sınıf ortamı istemeyen bir öğrenci grubu çekingenlik ve derse rahat bir şekilde katılamama gibi nedenlerle tek cinsiyetli eğitim taraftarı olduklarını vurgulamışlardır.¹⁴

Bu tür çalışmalar ışığında makalede Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri bağlamında tek cinsiyetli eğitim gören öğrencilerin karma ve tek cinsiyetli eğitim modeline bakışları ele alınacaktır.

1.2. Araştırmanın Hipotezleri

Çalışmamızın hipotezleri şu öncüllerden oluşmaktadır:

H_0 “Öğrenciler, karma eğitim modeli taraftarıdır.”

H_1 “İmam hatip mezunu veya medrese eğitimi almış öğrenciler karma eğitim modelinden yana değildir.”

H_2 “Tek cins eğitim modelinin akademik başarıya olumlu etkisi olduğunu düşünen öğrenciler, ilahiyat fakültelerinde tek cins eğitim modeli uygulanması taraftarıdır.”

H_3 “Tek cins eğitim modelinde karşı cins öğrencilerle iletişimde problem yaşayan öğrenciler, ilahiyat fakültelerinde karma eğitimden yanadırlar.”

H_4 “Öğrencilerin Siirt üniversitesi İlahiyat fakültesini tercih etmelerinin nedeni tek cins eğitim modelinin uygulanması değil bölgesel yakınlıktır.”

1.3. Ana Kütle ve Örneklem

Araştırmanın ana kütlelerini Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 2016-2017 eğitim-öğretim yılında okuyan 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu sınıflardaki toplam 895 öğrenci arasından basit tesadüf örnekleme yöntemi ile 167 öğrenciye anket yapılmıştır.

1.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniği kullanılmıştır. Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin ilahiyat fakültelerinde uygulanmakta olan tek cins eğitim modeline yönelik bakış açlarına ilişkin

¹⁴ Recep Uçar, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Profili, Akademik Eğilimleri ve Aldıkları Eğitime İlişkin Memnuniyet Algıları (İnönü Üniversitesi Örneği)”, *İ. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 8(2), p. 156, 2017.

veri toplamak amacı ile ankette çoktan seçmeli 16, açık uçlu 2 soru sorulmuştur. Ankete 167 öğrenci katılmış ancak anket formunu geri vermemesi sebebiyle 4 öğrencinin anketi değerlendirilmeye alınmamıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin genel ve sosyal durumlarını belirlemeye yönelik 7 soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise öğrencilerin tek cins eğitim modeline yönelik görüşleriyle ilgili bilgi edinebilmek amacı ile 11 soru sorulmuştur. Elde edilen ham veriler bilgisayar ortamında SPSS 20 istatistik analiz programında değerlendirilmiştir. İstatistiki analizlerde ankete katılanlar hakkındaki bilgi formundan elde edilen verilerin dağılımına bakmak için betimsel istatistik olan frekans dağılımı (yüzde%) analizi tekniği, değişkenler arasındaki ilişkiyi görmek amacı ile çapraz tablo analizi (crosstabs) ve son olarak değişkenler arasındaki ilişkinin anlamlılığını analiz edebilmek amacı ile de ki-kare (χ^2) analizi kullanılmıştır.

2. BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular dört başlık altında ele alınabilir. Bunlar öğrencilerin genel durumlarına ilişkin değerlendirme, öğrencilerin tek cinsiyetli eğitim modeline bakışına ilişkin değerlendirme, değişkenler arasındaki ilişkilerin değerlendirilme ve hipotezleri değerlendirme şeklindedir.

2.1. Öğrencilerin Genel Durumuna İlişkin Bulguların Değerlendirilmesi

Bu başlıkta araştırmaya katılan öğrencilerin yaş, cinsiyet, mezun olduğu okul, ailenin gelir durumu, yaşadığı yer gibi genel ve sosyal durumları belirlemeye yönelik çeşitli sorular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz?	Kişi Sayısı	Yüzde
Kadın	87	53,4
Erkek	76	46,6
Toplam	163	100,0

Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde; %53,4'ü kadın, %46,6'sı erkek öğrenciler oluşmaktadır.

Tablo 2. Öğrencilerin Mevcut Durumda Okumakta Olduğu Sınıf

Sınıfınız?	Kişi Sayısı	Yüzde
1.sınıf	38	23,3
2.sınıf	45	27,6
3.sınıf	45	27,6
4.sınıf	35	21,5
Toplam	163	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %23,3'ü 1. sınıfta, %27,6'sı 2. sınıfta, %27,6'sı 3. sınıfta, %21,5'ini ise 4. Sınıfta okumaktadır. Bu tablo deneklerin oransal olarak birbirine yakın olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise Türü

Mezun olduğunuz lise türü hangisidir?	Kişi Sayısı	Yüzde
İmam Hatip	109	66,9
Düz Lise	40	24,5
Açık Öğretim	14	8,6
Toplam	163	100,0

Öğrencilerin mezun olduğu lise türüne bakıldığında %66,9'u İmam Hatip Lisesi, %24,5 ile Düz Lise ve %8,6'sı Açık Öğretim Lisesinde öğrenim gördükleri görülmektedir. Oranlar katılımcıların büyük çoğunluğunun İmam Hatip Lisesinden ilahiyat fakültesine geldiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Öğrencilerin Aileleri ile Birlikte Yaşadığı Bölge

Ailenizle birlikte yaşadığınız coğrafi bölge hangisidir?	Kişi Sayısı	Yüzde
Güneydoğu	110	67,5
Karadeniz	4	2,5
İç Anadolu	7	4,3
Doğu Anadolu	13	8,0
Ege	5	3,1
Marmara	6	3,7
Akdeniz	18	11,0
Toplam	163	100,0

Öğrencilerin ailesi ile yaşamakta olduğu bölgeye bakıldığında, araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre %67,5 Güneydoğu Anadolu Bölgesi, %11 Akdeniz Bölgesi ve %8'nin ise Doğu Anadolu Bölgesi olduğu görülmektedir. Bu bağlamda Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini çoğunlukla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan öğrenciler tercih etmekte iken; %2,5 ile en az Karadeniz Bölgesi'nden öğrenciler tercih etmektedir. Fakültenin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki öğrenciler tarafından tercih edilmesinin en önemli sebebi bölgesel yakınlık olarak değerlendirilebilir. Fakültenin diğer bölgelerdeki öğrenciler tarafından az tercih edilmesinin sebebi psikolojik, sosyal, kültürel ve terör gibi özel sebeplerden kaynaklandığı söylenebilir. Bir diğer etmen ise şehrin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi olarak görebilir. Kalkınma Bakanlığının yapmış olduğu "İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasına (SEGE-2011)" göre Siirt 81 il içerisinde 77. Sıradadır. Bu durum sosyo-ekonomik sebeplerin tercihte önemli bir etki olduğu savını güçlendirmektedir.¹⁵

Tablo 5. Öğrencilerin Aileleri ile Birlikte Yaşadığı Yerleşim Birimi

Aileniz ile birlikte yaşadığınız yerleşim birimi?	Kişi Sayısı	Yüzde
Şehir Merkezi	88	54,0
İlçe Merkezi	46	28,2
Köy	29	17,8
Toplam	163	100,0

Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre öğrencilerin %54'ü ailesi ile birlikte şehir merkezlerinde, %28,2'si ilçe merkezlerinde, %17'8'i ise köyde yaşamaktadır. Siirt İlahiyat'ı tercih edenlerin çoğunluğunun şehirlerden geldiği gözlemlenmektedir.

¹⁵ T.C. Kalkınma Bakanlığı, İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasına (SEGE-2011) <http://www3.kalkinma.gov.tr/PortalDesign/PortalControls/WebContentGosterim.aspx?Enc=51C9D1B02086EAFB13C239EE2D6723BE>.

Tablo 6. Öğrenci Ailelerinin Gelir Durumu

Ailenizin aylık gelir durumu?	Kişi Sayısı	Yüzde
0-1603 TL	77	47,2
1604-3000 TL	60	36,8
3000+	26	16,0
Total	163	100,0

Öğrenci ailelerinin gelir durumu incelendiğinde; %47,2'sinin asgari ücret ve altı, %36,8'nin 1604-3000 TL arasında, %16'sının ise 3000 TL ve üzeri olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre Siirt İlahiyat Fakültesi Öğrenci ailelerinin genel olarak çok düşük gelir grubunda yer aldıkları söylenebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin Medreselerde veya Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kuran Kursu'nda Eğitim Alma Durumu

Medrese ya da Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kuran Kursu'nda eğitim aldınız mı?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	54	33,1
Hayır	109	66,9
Toplam	163	100,0

Bu soruya verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin %33,1'i eğitim aldıklarını %66,9'u ise bu kurumlarda eğitim almadıklarını ifade etmiştir. Buna göre eğitim almayanların oranı daha yüksektir.

2.2. Öğrencilerin Tek Cinsiyetli Eğitim Modeline Bakışına İlişkin Bulguların Değerlendirilmesi

Araştırmanın bu başlığında öğrencilerin Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde uygulanmakta olan tek cinsiyetli eğitim programında kendilerini akademik, sosyal ve duygusal yönden nasıl hissettiklerine yönelik soruların analizine yer verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni Tercih Etmelerinde Tek Cins Eğitim Modeli Uygulanmasının Etkisi

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih etmenizde üniversitemizde tek tip eğitim modeli uygulanması bir etkisi var mıdır?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	22	13,5
Hayır	133	81,6
Kısmen	8	4,9
Toplam	163	100,0

Araştırma sonucu ulaşılan bulgulara göre öğrencilerin Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih etmelerinde tek cinsiyetli eğitim modelinin %81,6 oranında etkisinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Tek cins eğitim modelinin, %13,5 oranında öğrencinin tercih sebebi olduğu, %4,9 oranında öğrenci için ise kısmen etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 9. Tek Cins Eğitim Modelinin Kişilik Gelişimine Katkısı

Sizce tek cins eğitim modelinin kişilik gelişimine ne tür katkısı vardır?	Kişi Sayısı	Yüzde
Olumlu	43	26,4
Olumsuz	60	36,8
Etkilemez	60	36,8
Toplam	163	100,0

Katılımcılar, tek cins eğitim modelinin kişilik gelişimine katkısının %26,4 oranında olumlu, %36,8 oranında olumsuz, %36,8 oranında ise nötr olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 10. Tek Cins Eğitim Modelinin Akademik Başarı Üzerinde Yaratması Beklenen Olumlu Etki Durumu

Tek cins eğitim modelinin akademik başarınız üzerinde olumlu etki yarattığını düşünüyor musunuz?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	56	34,4
Hayır	79	48,5
Kısmen	28	17,2
Toplam	163	100,0

Araştırma kapsamında tek cins eğitim modelinin akademik başarı üzerinde olumlu etki yaratıp yaratmadığı öğrencilere sorulmuştur. Buna göre %34,4 oranında öğrenci olumlu etki yarattığı, %48,5 öğrenci ise hayır cevabını vererek akademik başarıları üzerinde olumlu bir etki yaratmadığını söylemişlerdir. Ayrıca %17,2 oranındaki katılımcı ise tek cins eğitim modelinin kısmen akademik başarıları üzerinde olumlu etki yarattığını belirtmişlerdir.

Tablo 11. Tek Cins Eğitim Modelinde Öğrencilerin Sınıf İçerisinde Kendilerini Daha Rahat İfade Edebilme Durumu

Tek cins eğitim modelinde sınıf içerisinde kendinizi rahatça ifade edebiliyor musunuz?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	113	69,3
Hayır	22	13,5
Kısmen	28	17,2
Toplam	163	100,0

Katılımcı öğrencilerin %69,3'ü tek cins eğitim modeli nedeni ile sınıf içerisinde kendilerini rahat hissettiğini, %17,2'si kısmen rahat ifade edebildiğini belirtmiştir. %13,5 oranındaki katılımcı ise tek cins eğitim modeli sınıf ortamında kendilerini rahat ifade etmediğini vurgulamıştır. Tek cins eğitim modelinde sınıf içerisinde kendisini rahatça ifade edebilen öğrencilerin %70,1'ini kadın, %68,4'ünü ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Bu bağlamda tek cins eğitim modelinin, sınıf içerisinde genel olarak öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade edebilmelerine olanak sağladığını söylemek mümkündür.

Tablo 12. Tek Cins Eğitim Modelinin Öğrencilerin Özğüveni Üzerinde Yarattığı Olumlu Etki Durumu

Size göre tek cins eğitim modelinin özğüveniniz üzerinde olumlu etkisi var mıdır?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	51	31,3
Hayır	88	54,0
Kısmen	24	14,7
Toplam	163	100,0

Araştırma kapsamında katılımcı öğrencilere “Tek cins eğitim modeli özğüveniniz üzerinde olumlu etki yaratmakta mıdır?” sorusu sorulmuş, buna göre öğrencilerin %31,3 özğüvenleri üzerinde olumlu katkısı olduğunu, %54 oranında öğrenci olumlu katkısı olmadığını %14,7 oranında öğrenci ise kısmen olumlu katkısı olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 13. Öğrencilerin Karşı Cins Öğrencilerle Dersle İlgili Doküman Alışverişinde Bulunma Durumu

Karşı cins öğrencilerle dersle ilgili doküman alışverişinde bulunuyor musunuz?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	34	20,9
Hayır	101	62,0
Kısmen	28	17,2
Toplam	163	100,0

Öğrenciler arasındaki bilgi alışverişini ölçmek için katılımcılara “Karşı cins öğrencilerle dersle ilgili doküman alışverişinde bulunuyor musunuz?” sorusu sorulmuş, buna göre öğrencilerin %62’si karşı cins öğrencilerle dersle ilgili doküman alışverişinde bulunmazken, %20,9’u doküman alışverişinde bulunmakta, %17,2’si ise kısmen bulunmaktadır.

Tablo 14. Öğrencilerin Karşı Cins Öğrencilerle Ders Dışında Herhangi Bir Sosyal Etkinlik Yapma Durumu

Karşı cins öğrencilerle ders dışında herhangi bir sosyal etkinliğiniz var mı?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	25	15,3
Hayır	109	66,9
Kısmen	29	17,8
Toplam	163	100,0

Öğrenciler arasındaki sosyal etkinlikleri gözlemlemek için “Karşı cins öğrencilerle ders dışında herhangi bir sosyal etkinliğiniz var mı?” sorusu sorulmuştur. Buna göre öğrencilerin %66,9’u ders dışında karşı cins öğrencilerle herhangi bir sosyal etkinlik gerçekleştirmediğini, %15,3’ü herhangi bir sosyal etkinlik gerçekleştirdiğini ve %17,8 oranında öğrenci ise ders dışında kısmen karşı cins öğrencilerle sosyal bir etkinlik gerçekleştirdiğini ifade etmiştir.

Araştırmaya göre karşı cins öğrenciler ile ders dışında herhangi bir sosyal etkinlik yapan öğrencilerin oranı %16,1 kadın, %14,5’ini ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ders dışında karşı cinsle herhangi bir sosyal aktivite yapmayan öğrencilerin %67,8’ini kadın, %65,8’inin erkek öğrenciler oluşturmaktadır, ders dışında karşı cinsle kısmen de olsa herhangi bir sosyal etkinlik yapan öğrencilerin %16,1’ini kadın, %19,7’sini ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 15. Öğrencilerin Tek Cins Eğitim Modelinde Karşı Cinsle İletişim Problemi Yaşama Durumu

Tek cins eğitim modelinde karşı cins öğrencilerle iletişimde problem yaşıyor musunuz?	Kişi Sayısı	Yüzde
Evet	63	38,7
Hayır	73	44,8
Kısmen	27	16,6
Toplam	163	100,0

Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre tek cins eğitim modelinde öğrencilerin %38,7’si karşı cinsle iletişim kurmada problem yaşamakta

iken, %16,6'sı kısmen problem yaşamaktadır. Ancak %44,8 oranındaki öğrenci ise karşı cinsle iletişim kurmada herhangi bir problem yaşamamaktadır. Eğitimde karşı cinsle sağlıklı iletişim, kişinin kendisini daha rahat ifade etmesinde önemli olanak sağlamaktadır. Tek cinsiyetli eğitim modeli, bu anlamda kişinin diğerleriyle iletişim sağlamasının önünde engel değildir.¹⁶

3. DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu başlık altında değişkenler arasındaki ilişkiler çapraz analizlerle değerlendirilmiştir.

Tablo 16. Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Sınıf Düzeyi ile Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

		Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		Toplam
		Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	
Sınıfınız	1.Sınıf	15 39,5%	23 60,5%	38 100,0%
	2.Sınıf	25 55,6%	20 44,4%	45 100,0%
	3.Sınıf	22 48,9%	23 51,1%	45 100,0%
	4.Sınıf	17 48,6%	18 51,4%	35 100,0%
Toplam		79 48,5%	84 51,5%	163 100,0%

Öğrencilerin okuduğu sınıfa göre tercih ettikleri eğitim modeli incelen-

¹⁶ Aytekin Bulut, *Din Eğitiminde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık*, 1. Baskı, (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2002), 121.

diğinde; sadece 2. sınıf öğrencilerinin %55,6'sının karma eğitim modelini bunun dışındaki sınıfların ise çoğunluk olarak tek cins eğitim modelini tercih ettikleri görülmektedir.

Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,139 ^a	3	,544

Pearson Ki-Kare ,544>0,05'ten büyük çıktığı için değişkenler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani öğrenim görülen sınıf düzeyi ile tercih edilen eğitim modeli arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

Tablo 17. Cinsiyet ile Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

		Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		
		Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	Toplam
Cinsiyetiniz	Kadın	52 59,8%	35 40,2%	87 100,0%
	Erkek	27 35,5%	49 64,5%	76 100,0%
Toplam		79 48,5%	84 51,5%	163 100,0%

Öğrencilerin cinsiyete göre tercih ettikleri eğitim modeli ele alındığında elde edilen bulgulara göre %59,8 kadın öğrencilerin karma eğitimden yana oldukları, %64,5 erkek öğrencilerin ise tek cins eğitim modelinden taraf olduğu ortaya çıkmıştır. Buradan kadın katılımcıların tek cins eğitim modelini istemedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Erkekler ise tek cins eğitim modelini tercih etmektedir.

Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,546 ^a	1	,002

Cinsiyet ve tercih edilen eğitim modeli arasındaki ilişki

ilişki incelendiğinde Pearson Ki-Kare ,002< 0,05 olduğu bu bağlamda cinsiyet ile tercih edilen eğitim modeli arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve cinsiyete göre tercih edilen eğitim modelinin farklılık gösterdiği görülmüştür.

Tablo 18. Tek Cins Eğitim Modelinde Sınıfta Kendini Rahat İfade Edebilme Durumu ile Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

		Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		Toplam
		Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	
Tek Cins Eğitim Modelinde Sınıf İçerisinde Kendisinizi Rahatça İfade Edebiliyor Musunuz?	Evet	41 36,3%	72 63,7%	113 100,0%
	Hayır	16 72,7%	6 27,3%	22 100,0%
	Kısmen	22 78,6%	6 21,4%	28 100,0%
Toplam		79 48,5%	84 51,5%	163 100,0%

Tek cins eğitim modelinde kendisini sınıf içinde rahatça ifade ettiğini düşünen öğrencilerin %36,3'ü karma eğitim modelinde yana olduğunu %63,7'si ise tek cins eğitim modelinden yana olduğunu ifade etmiştir. Tek cins eğitim modeli uygulamasında kendisini rahatça ifade edemediğini düşünen öğrencilerin %72,7'si karma eğitim modelini, %27,3'ü tek cins eğitim modelini tercih etmektedir. Ayrıca tek cins eğitim modelinde sınıf içerisinde kendisini kısmen ifade edebildiğini düşünen öğrencilerin %78,6'sı karma; %21,4'nü ise tek cins eğitim modelinden yana olduklarını söylemişlerdir. Mevcut durumda tek cins eğitim modelinde kendisini rahat ifade ettiğini düşünen öğrencilerin tercihi tek cins eğitim modelinin devam

ettirilmesi şeklindeken kendisini ifade edemeyenler ve kısmen ifade edenlerin tercihi karma eğitim modelinden yana olmuştur.

Ki-Kare Testi

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	22,060 ^a	2	,000

Değişkenler arasında Pearson Ki-Kare değerinin ,000 < 0,05 olduğundan değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu söylemek mümkündür. Tek cins eğitim modelinde kendisini rahatça ifade edemeyen öğrencilerin ve kısmen ifade edebilen öğrencilerin ilahiyat fakültelerinde karma eğitim modelinden yana oldukları, buna karşı tek cins eğitim modelinde kendilerini sınıf içerisinde rahatça ifade edebilen öğrencilerin ise tek cins eğitim modelinden yana oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 19. Tek Cins Eğitim Modelinin Kişilik Gelişimine Katkı Durumu İle Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

		Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		Toplam
		Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	
Sizce Tek Cins Eğitim Modelinin Kişilik Gelişimine Ne Tür Katkısı Vardır?	Olumlu	2 4,7%	41 95,3%	43 100,0%
	Olumsuz	49 81,7%	11 18,3%	60 100,0%
	Etkilemez	28 46,7%	32 53,3%	60 100,0%
Toplam		79	84	163
		48,5%	51,5%	100,0%

Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre tek cins eğitim modelinin

kişilik gelişimine olumlu katkı sağladığını düşünen öğrencilerin %95,3'ü tek cins eğitim modelinden yana olduklarını belirtmiştir. Tek cins eğitim modelinin kişilik gelişimine olumsuz katkı sağladığını düşünen öğrencilerin %81,7'sinin karma, %18,3'nün ise tek cins eğitim modelinden yana oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca tek cins eğitim modelinin kişilik gelişimine olumlu ya da olumsuz bir katkı sağlamadığını düşünen öğrencilerin ise %51,5'inin ilahiyat fakültelerinde tek cins eğitim modelini, %48,5'nin ise karma eğitim modelini tercih ettikleri görülmektedir.

Ki-Kare Testi

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	59,608 ^a	2	,000

Pearson Ki-Kare ,000<0,05'ten küçük olduğu için değişkenler arasında anlamlı bir ilişki vardır. Yani tek cins eğitim modelinin kişilik gelişimine olumlu katkı sağladığını düşünen öğrencilerin tercihi ile olumsuz etkilediğini düşünen öğrencilerin tercihleri arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur.

Tablo 20. Tek Cins Eğitim Modelinin Öğrencilerin Öz güveni Üzerinde Yarattığı Olumlu Etki Durumu ile Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

		Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		
		Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	Toplam
Size Göre Tek Cins Eğitim Modelinin Öz güveniniz Üzerinde Olumlu Etkisi Var mıdır?	Evet	6 11,8%	45 88,2%	51 100,0%
	Hayır	61 69,3%	27 30,7%	88 100,0%
	Kısmen	12 50,0%	12 50,0%	24 100,0%
Toplam		79	84	163
		48,5%	51,5%	100,0%

Tek cins eğitim modelinin öğrencilerin özgüvenleri üzerinde olumlu etkisi olduğunu düşünen öğrencilerin %88,2'sinin tek cins eğitim modelini, %11,8'inin ise karma eğitim modelini tercih ettikleri görülmektedir. Özgüvenleri üzerinde olumlu katkısı olmadığını düşünen öğrencilerin %69,3'ünün karma eğitim modelini, kısmen olumlu katkı sağladığını düşünen öğrencilerin ise %50'nin karma eğitim modelini tercih ettikleri görülmektedir. Bu çerçevede ilahiyat öğrencileri, özgüvenlerini yapacakları sosyal etkinliklerle ve karşılıklı ikili ilişkilerle geliştirebilirler.¹⁷ Tek cinsiyetli eğitim modeli böyle bir imkânı sunma açısından sınırlılığa sahip değildir.

Ki-Kare Testi

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	42,847 ^a	2	,000

Pearson Ki-Kare ,000<0,05'ten küçük olduğu için değişkenler arasında anlamlı bir ilişki söz konusu olup, tek cins eğitim modelinin öğrencilerin kendi özgüvenleri üzerinde olumlu etkisi olduğunu düşünen öğrencilerin tek cins eğitim modelini tercih ettikleri, olumlu etkisi olmadığını düşünen öğrencilerin ise karma eğitim modelini tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda tek cins eğitim modelinin öğrencilerin özgüveni üzerinde olumlu katkı sağlayıp sağlamadığı düşüncesi, ilahiyat fakültelerinde uygulanması gereken eğitim modeli tercihlerini etkilemektedir.

4. HİPOTEZLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu çalışma ile Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin ilahiyat fakültesinde uygulanmakta olan tek cinsiyetli eğitim modeline yönelik mevcut görüşleri irdelenmeye çalışılmış ve bu doğrultuda bazı hipotezler oluşturulmuştur. Metodoloji alt başlığında verilen hipotezler bu başlık altında değerlendirilecektir.

Ana hipotezimiz olan; **H₀** “Öğrenciler karma eğitim modeli taraftarıdır” hipotezi araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre reddedilmiştir.

¹⁷ Mehmet Emin Ay, *Yükseköğretimde Rehberlik*, 2. Baskı, (Bursa: Düşünce Yayınevi, 2005), 242-243.

Tablo 21. İlahiyat Fakültelerinde Öğrencilere Göre Uygulanması Gereken Eğitim Modeli

Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?	Kişi Sayısı	Yüzde
Karma Eğitim	79	48,5
Tek Cins Eğitim	84	51,5
Toplam	163	100,0

Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre öğrencilerin %48,5'i karma eğitim uygulaması taraftarı iken %51,5'i karma eğitim modelinin uygulanmasından yana olmadığını, tek cins eğitim modelinin devamını istediğini belirtmiştir.

Tek cins eğitim modelini tercih eden öğrencilere, “Niçin tek cins eğitim modeli?” sorusu açık uçlu olarak sorulmuştur. Alınan cevaplar, tablo 11 ile paralellik gösterecek şekildedir. Buna göre öğrencilerin tek cins olmasını istemelerinin en önemli nedeni sınıf içinde rahat ortam olması ve düşüncelerini daha rahat ifade edebilmeleridir. Katılımcıların tek cins eğitim modelini tercih etmelerinin diğer nedenleri ise imam hatip liselerinde tek cins eğitim modelinde okuma kültürü, derslerde etkili katılım imkânı sunması, sınıf içi doğal davranmaya imkân sağlaması, öğrenciler arasında olumlu tutum geliştirmesi, karma eğitimin din eğitimi açısından sakıncalı bulunması, karma eğitimin Kur’an ve sünnetle uyuşmadığının düşünülmesi şeklinde sıralanabilir.

Karma eğitim modelini tercih eden öğrencilere, “Niçin karma eğitim modeli?” sorusu açık uçlu olarak sorulmuştur. Karma eğitimi isteyen öğrenciler şu savlarını öne sürmüşlerdir: Toplumda kadın ve erkek bir arada yaşamak zorundadır, okullar ve üniversiteler beraber yaşama kültürünü öğreten eğitim kurumlarıdır, tek cins eğitim modeli insanın içine kapanmasına neden olabilmektedir, karma eğitim modeli insanın sosyalleşmesini arttırmaktadır. Karma eğitimi işaretleyen öğrencilerden bazıları ise kadın, kendini hiçbir ortamdan soyutlamamalı aksine her ortamda kendini rahatça ifade edebilmeli, kadın ve erkek birbirini birey olarak görebilmeli ve nesnelleştirmemeli, karma eğitim yapılan sınıflarda karşı cinsler birbirleri-

ne daha saygılı davranmalı gibi cevaplar vermişlerdir. Karma eğitimi tercih eden öğrencilerin büyük çoğunluğu, tek cins eğitimin sosyalleşmeyi olumsuz etkilediğine, karşı cinsle olan münasebetlerde yanlış anlaşılmalara sebep olduğuna, cinsler arasındaki ilişkilerin arkadaşlık düzeyinde gelişmesine olanak tanımadığına dikkat çekmişlerdir. Ayrıca tek cins eğitim modelinin fakülte içerisinde sosyal ilişkiler üzerinde ve iletişimde bir baskı oluşturduğu da bu katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Bunun yanı sıra kızlar tek cins eğitim modelinden dolayı kendilerini erkeklerle aynı ortamda rahat hissetmediklerini, onların olduğu ortama giremediklerini belirtmiştir. Okumuş, karma eğitimin olduğu Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada bu sorunun kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasındaki ilişkilerden kaynaklandığını ortaya koymuştur.¹⁸ Bu da göstermektedir ki ilahiyat fakültesindeki kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasındaki ilişkilerin normalleşmesinde tek cins eğitimin veya karma eğitimin dışında farklı etmenlerin de rolü bulunmaktadır.

Alternatif hipotezlerimizden bir diğeri olan; “İmam hatip mezunu veya medrese eğitimi almış öğrenciler karma eğitim modelinden yana değildir.” H₁ hipotezi araştırma sonucu elde edilen verilere göre kabul edilmiştir.

Tablo 22. İmam Hatip Lisesi Mezunu Öğrenciler ve Medreselerde Kuran Kursu Eğitimi Almış Öğrenciler ile Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

	Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		Toplam
	Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	
İmam Hatip Lisesinden Mezun Olan Öğrenciler	50	59	109
	45,9%	54,1%	100,0%
Medrese veya Diyanette Kuran Kursu Eğitimi Alan Öğrenciler	25	29	54
	46,3%	53,7%	100,0%

¹⁸ Okumuş, Ejder, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problemleri – Dicle Üniversitesi Örneği-” Değerler Eğitimi Dergisi, 5 (13), ss. 59-94, 2007.

İmam hatip lisesi mezunu olan ilahiyat fakültesi öğrencilerinin %54,1'i, Medrese veya Diyanette Kuran Kursu eğitimi alan öğrencilerin ise %53,7'si tek cins eğitimden yana olduklarını ifade etmişlerdir. Buna karşın imam hatip lisesinden mezun olan öğrencilerin %45,9'unun, medrese veya diyanette Kuran Kursu eğitimi alan öğrencilerin ise %46,3'ünün karma eğitimden yana olduğu tespit edilmiştir.

“Tek cins eğitim modelinin akademik başarıya olumlu etkisi olduğunu düşünen öğrenciler, ilahiyat fakültelerinde tek cins eğitim modeli uygulanması taraftarıdır.” H_2 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 23. Tek Cins Eğitim Modelinin Akademik Başarıya Olumlu Etkisinin Olduğunu Düşüncesi ile Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

		Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		Toplam
		Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	
Tek cins eğitim modelinin akademik başarınız üzerinde olumlu etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	9 16,1%	47 83,9%	56 100,0%
	Hayır	60 75,9%	19 24,1%	79 100,0%
	Kısmen	10 35,7%	18 64,3%	28 100,0%
Toplam		79	84	163
		48,5%	51,5%	100,0%

Tek cins eğitim modelinin akademik başarı üzerinde olumlu etkisi olduğunu düşünen öğrencilerin %83,9'unun ilahiyat fakültelerinde aynı zamanda tek cins eğitim modeli uygulamasından yana oldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra tek cins eğitim modelinin akademik başarı üzerinde “kısmen” olumlu etki yarattığını düşünen öğrencilerin %64,3'ün yine İlahiyat Fakültelerinde tek cins eğitim modeli uygulamasından yana oldukları tespit edilmiştir.

Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	49,243 ^a	2	,000

Pearson Ki-Kare ,000<0,05'ten küçük olduğu için değişkenler arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur. Yani tek cins eğitim modelinin kendi akademik başarısı üzerinde olumlu etkisinin olduğunu düşünen öğrencilere göre ilahiyat fakültelerinde tek cins eğitim modeli uygulanmalıdır.

Bir diğer hipotez olan “Tek cins eğitim modelinde karşı cins öğrencilerle iletişimde problem yaşayan öğrenciler, ilahiyat fakültelerinde karma eğitimden yanadırlar.” H₃ savı da araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Tablo 24. Tek Cins Eğitim Modelinde Karşı Cins Öğrencilerle İletişimde Problem Yaşama Durumu ile Tercih Edilen Eğitim Modeli Arasındaki İlişki

		Sizce İlahiyat Fakültelerinde Hangi Tür Eğitim Modeli Uygulanmalıdır?		Toplam
		Karma Eğitim	Tek Cins Eğitim	
Tek Cins Eğitim Modelinde Karşı Cins Öğrencilerle İletişimde Problem Yaşıyor musunuz?	Evet	43 68,3%	20 31,7%	63 100,0%
	Hayır	25 34,2%	48 65,8%	73 100,0%
	Kısmen	11 40,7%	16 59,3%	27 100,0%
Toplam		79	84	163
		48,5%	51,5%	100,0%

“Tek cins eğitim modelinde karşı cinsle iletişim problemi yaşıyor musunuz?” sorusuna evet cevabını veren öğrencilerin %68,3'üne göre ilahiyat fakültelerinde karma eğitim uygulanmalıdır. Bu bağlamda tek cins eğitim modelinde öğrenim gören öğrencilerin tek cins eğitim modelinin karşı cins

ile iletişimi olumsuz yönde etkilediğini düşündüklerini bu sebeple de karma eğitim uygulanmasından yana olduklarını söylemek mümkündür. Tek cins eğitim modelinde karşı cins ile iletişim kurarken herhangi bir problem yaşayan öğrenciler cinsiyete göre değerlendirilmiştir.

Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,431 ^a	2	,000

Pearson Ki-Kare ,000<0,05'ten küçük olduğu için değişkenler arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur. Tablo 24 incelendiğinde tek cins eğitim modelinde karşı cinsle iletişimde problem yaşayan öğrencilerin çoğunluğunun karma eğitim modelinden yana olduğu; karşı cinsle iletişimde problem yaşamayanların çoğunluğunun (%65,8) tek cins eğitim modelinden yana oldukları görülmüştür. Tek cins eğitim modelinde karşı cinsle iletişimde kısmen problem yaşayan öğrencilerin çoğunluğu (59,3%) ise tek cins eğitim modelini tercih ettiğini ifade etmiştir.

“Öğrencilerin Siirt üniversitesi İlahiyat fakültesini tercih etmelerindeki neden tek cins eğitim modelinin uygulanması değil bölgesel yakınlıktır.” H_4 hipotezi de araştırma bulgularına göre kabul edilmiştir.

Tablo 25. Öğrencilerin Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini Tercih Etme Nedeni

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih etmenizden üniversitede mevcut tek tip eğitim modeli uygulamasının bir etkisi var mıdır?	Kişi Sayısı	Yüzde	Ailenizle birlikte yaşadığınız coğrafi bölge hangisidir?	Kişi Sayısı	Yüzde

Evet	22	13,5	Güneydoğu Anadolu	110	67,5
Hayır	133	81,6	Karadeniz	4	2,5
Kısmen	8	4,9	İç Anadolu	7	4,3
Toplam	163	100,0	Doğu Anadolu	13	8,0
			Ege	5	3,1
			Marmara	6	3,7
			Akdeniz	18	11,0
			Toplam	163	100,0

Öğrencilerin Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih edenlerin %67,5'i Güneydoğu Anadolu bölgesindedir. Dolayısıyla öğrencilerin Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tercih etmelerindeki asıl neden tek cins eğitim modeli değil bölgesel yakınlıktır.

SONUÇ

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri üzerinde karma veya tek cinsiyetli eğitimin psiko-sosyal ve akademik başarıya bilimsel etkisini ölçmek amacıyla basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile rastgele denek seçimiyle anket çalışması yapılmıştır. Öğrencilerin fakülteyi tercihinde tek cinsiyetli eğitim sisteminin uygulanmasının etkisi (%13,5) çok az bir oran olarak tespit edilmiştir. Bu durum tercih sürecinde önemli bir etkiye sahip değildir. Anket sonuçlarına göre katılımcılar tek cinsiyetli eğitimin (%36,8) kişilik gelişimlerine olumsuz katkısı olduğu görüşündedir. Bunun sınıf içi ve sınıf dışı bazı etkenlerle açıklamak mümkündür. Tek cinsiyetli eğitim modelinin akademik başarıya katkısını katılımcıların %48,5'i olumsuz olarak değerlendirmiştir. Tek cinsiyetli eğitim modeli Siirt ilahiyat öğrencileri tarafından, özellikle kızların %70,1'i tarafından kendilerini sınıf içinde rahat hissetme ve ifade edebilme bağlamında olumlu olarak bulunmuştur.

Tek cinsiyetli eğitim modelinin öğrencilerin özgüveni üzerinde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede öğrencilerin büyük bir kısmı karşı cins öğrencilerle dersle ilgili bilgi alışverişinde bulunma konusunda çekinceli olduğu görülmüştür. Aynı durum ders dışındaki sosyal ve kültürel

etkinliklerde de gözlemlenmiştir. Buna göre tek cinsiyetli eğitim modelinde öğrenciler karşı cinsle daha sınırlı bir şekilde iletişim kurmaktadır.

İmam hatip mezunu veya medrese eğitimi almış öğrencilerin çoğunluğu karma eğitim modelinden yana değildir. Tek cinsiyetli eğitim modelinin akademik başarıya olumlu etkisi olduğunu düşünen öğrenciler, ilahiyat fakültelerinde tek cinsiyetli eğitim modelinin uygulanmasının daha uygun olduğu görüşündedirler. Tek cinsiyetli eğitim modelinin hem akademik başarıya katkısı olduğunu hem de bu modelin yararlı olduğunu düşünenlerin imam hatip veya medrese eğitimi görmüş öğrenciler olması ortaya çıkan başka bir tespittir.

Araştırmada elde edilen başka bir sonuç ise tek cinsiyetli eğitim modelinde karşı cins öğrencilerle iletişimde problem yaşayan öğrencilerin karma eğitimi savunmalarıdır. Dolayısıyla bu modelde öğrenim gören öğrenciler, tek cinsiyetli eğitim modelinin karşı cins ile iletişimi olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedir. Verilere göre Siirt Üniversitesi İlahiyat öğrencileri arasında kadınlar, erkeklere göre bu modelde daha az iletişim sorunu yaşamaktadır. Bu çerçevede karşı cinsle iletişimde problem yaşamayanların çoğunluğunun tek cinsiyetli eğitim modelinden yana oldukları sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin çoğunluğu Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bölgesel yakınlıktan dolayı tercih etmektedir. Burada tek cinsiyetli eğitim modelinin uygulanmasının öğrencilerin fakülteyi tercih nedeninde önemli bir etkisi bulunmamaktadır. Fakülteadaki öğrencilerin sınıf düzeylerine bakıldığında 2. sınıf öğrencilerinin karma eğitim modelini, diğerlerinin ise tek cinsiyetli eğitim modelini benimsedikleri ortaya çıkmıştır. Cinsiyet açısından bakıldığında fakülte kadınlara erkeklere oranla tek cinsiyetli eğitime karşı çıkma oranlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Başka bir deyişle erkekler çoğunlukla tek cinsiyetli eğitim modelinin uygulanmasını isterken kadınlar karma eğitim modelinden yana tavır koymaktadırlar.

Tek cinsiyetli eğitim modelinde öğrenciler kendilerini sınıf içi ortamda daha rahat hissetmektedirler. Aynı şekilde kendisini sınıf ortamında rahat hissetmeyenlerin de karma eğitimden yana oldukları ortaya çıkmıştır. Tek

cinsiyetli eğitim modelinin kişilik gelişimine olumlu katkı sağladığını düşünen öğrenciler bu modelden yana tavır koymuşlardır. Bunun tersini düşünen öğrenciler karma modelden yana olduklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde tek cinsiyetli eğitim modelinin öğrencilerin kendi özgüvenleri üzerinde olumlu etkisi olduğunu düşünen öğrenciler, tek cins eğitim modelini uygun bulmuştur. Bu eğitim modelinin öğrencilerin kendi özgüvenleri üzerinde olumlu bir etki yaratmadığını düşünen öğrenciler ise karma eğitim modelinden yana olduklarını ifade etmişlerdir.

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bağlamında öğrencilerin tek cinsiyetli eğitime bakışlarını ölçmek amacıyla yapılan çalışma genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin çoğunluğunun tek cinsiyetli eğitim modelini akademik, duygusal ve sosyal yönden karma eğitime tercih ettikleri sonucuna varılmıştır. Öğrenciler, tek cinsiyetli eğitim modelini bazı yönlerden olumsuz olarak nitelendirse de genel eğilim bu modelin öğrencinin sınıf içinde kendini rahat etmesinde ve akademik başarısının artmasında önemli rol oynadığı yönündedir. Öğrencilerin çoğunluğu tek cinsiyetli eğitimin akademik başarı ve özgüven üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını ifade etse de bu modelin kendilerini daha rahat ifade etmede etkili olduğunu düşünmektedir.

KAYNAKÇA

- Ay, Mehmet Emin. *Yükseköğretimde Rehberlik*. 2. Baskı. Bursa: Düşünce Yayınevi, 2005.
- Bulut, Aytekin. *Din Eğitiminde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık*. 1. Baskı. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2002.
- Cebeci, Suat. *Din Eğitimi Bilimi ve Türkiye'nin Din Eğitimi*. 3. Baskı. Ankara: Akçağ Yayınları, 2015.
- Ev, Halit. *Din Eğitimi*. Edt. Mustafa Köylü-Nurullah Altaş. 4. Baskı. İstanbul: Ensar Yayınları, 2015.
- Fırat, Erdoğan. "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problem Olarak Değerlendirdikleri Eğitimleriyle İlgili Konular", *D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, VI: 1989.
- Fırat, Erdoğan, Bir Eğitim Problemi Olarak Cinsiyet Eğitimi, *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sayı: 3,1986.

- Gençtanırım, Dilek. *Eğitim Psikolojisi*. Edt. Şerife Işık. 4. Baskı. Ankara: Pegem Akademi, 2016.
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> Erişim (23-09-2018).
- Okumuş, Ejder, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Problemleri – Dicle Üniversitesi Örneği-” *Değerler Eğitimi Dergisi*, 5 (13), 2007.
- Özkal, N., Çetingöz, D., Akademik Başarı, Cinsiyet, Tutum ve Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Sayı 46, 2006.
- Özenç, Ali. “Son Sınıf Öğrencilerine Göre Beklentileri Karşılama ve Mesleki Hayata Hazırlamada İlahiyat Fakültelerinde Eğitim (Dicle Üniversitesi Örneği)”. *International Journal of Kurdish Studies* 3/January (2017): 1-30.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı, İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasına (SEGE-2011) <http://www3.kalkinma.gov.tr/Portal-Design/PortalControls/WebContentGosterim.aspx?Enc=51C9D1B02086EAFB13C239EE2D6723BE> Erişim (24-10-2018).
- Uçar, Recep. “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Profili, Akademik Eğilimleri ve Aldıkları Eğitime İlişkin Memnuniyet Algıları (İnönü Üniversitesi Örneği)”. *İ. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 8(2), 2017.